

Miliony z UE dla najlepszych – Krajowa Rezerwa Wykonania

ANNA KACZMARCZYK

W bieżącym roku wyścig samorządów województw realizujących regionalne programy operacyjne (RPO) po dodatkowe fundusze europejskie nabiera tempa. Gra toczy się o wysoką stawkę, ponieważ do podziału jest 512 029 305 euro, co daje niebagatelną kwotę ponad 2 mld zł.

W zależności od tempa wydatkowania alokacji poszczególnych RPO do końca 2010 r. w podziale nadprogramowych środków zwanych Krajową Rezerwą Wykonania (KRW) mają szansę uczestniczyć wszystkie polskie województwa. Według danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego obecnie jeszcze żaden z 16 regionalnych samorządów nie przekreślił swoich szans na partycypowanie w podziale KRW.

Co to jest Krajowa Rezerwa Wykonania?

Polska jako członek Unii Europejskiej zdecydowała się na utworzenie w ramach funduszy strukturalnych odrębnej puli środków zwanych Krajową Rezerwą Wykonania. Umożliwiły jej to unijne przepisy, w tym przede wszystkim art. 23 i art. 50 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999¹. Znalazły one odzwierciedlenie w zapisach dokumentów krajowych, tj. przede wszystkim w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007–2013 (NSRO).

W NSRO zapisano kwotę Krajowej Rezerwy Wykonania równą 1,33 mld euro, pochodzącą w 77,5 proc. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) – 1,03 mld euro oraz w 22,5 proc. z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) – 300 mln euro. Kwota ta

została podzielona na lata 2011–2013. W jej obrębie wydzielono również pulę przeznaczoną na realizację regionalnych programów operacyjnych, krajowych programów operacyjnych i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

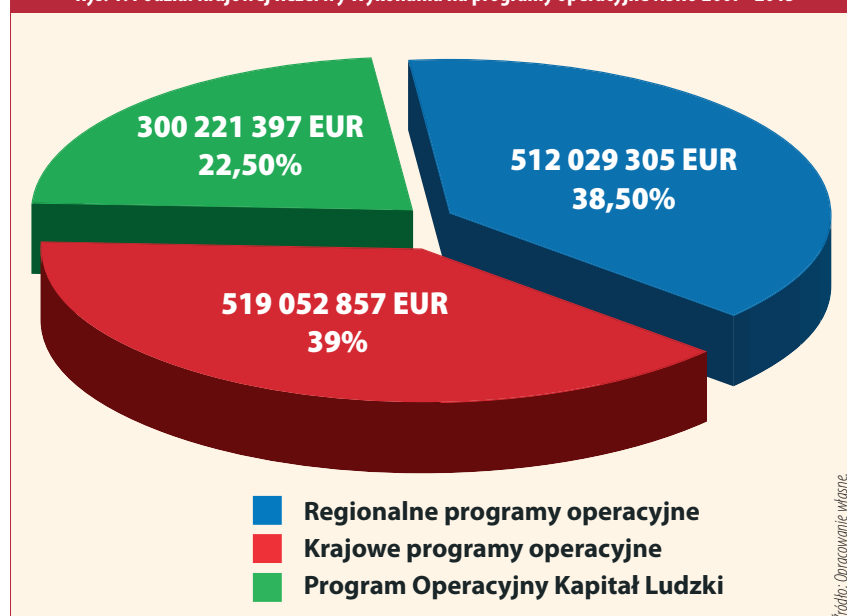
Kto może otrzymać miliony, czyli kilka słów o zasadach podziału KRW

Ponad 1/3 wszystkich środków Krajowej Rezerwy Wykonania przypada dla regionalnych programów operacyjnych. Jednak biorąc pod uwagę ogólną alokację przeznaczoną na realizację 16 RPO, która wynosi 16,5 mld euro, kwota około 512 mln euro wydaje się nie być pokaźną sumą. Z drugiej jednak strony,

patrząc z perspektywy poszczególnych RPO, jest o co powalczyć, ponieważ 512 mln euro to nawet więcej niż alokacja na cały program regionalny w przypadku dwóch województw.

Żeby otrzymać choć część ww. kwoty, instytucje zarządzające poszczególnymi regionalnymi programami operacyjnymi muszą spełnić warunki odpowiadające zasadom podziału KRW, które zostały wypracowane w toku konsultacji z Komisją Europejską oraz instytucjami zarządzającymi krajowymi i regionalnymi programami operacyjnymi. Powstała w ten sposób metodologia, przyjęta 7 grudnia 2009 r. uchwałą Komitetu Koordynacyjnego NSRO, zakłada m.in. rozdysponowanie KRW pomiędzy województwa według dwójakiego rodzaju kryteriów: dopuszczającego i rankingujących.

Rys. 1. Podział Krajowej Rezerwy Wykonania na programy operacyjne NSRO 2007–2013

Fot. www.fotolia.com

Podstawowym kryterium jest **kryterium dopuszczające**. Dopiero jego spełnienie umożliwi regionom walkę o jak najwyższe miejsce w ogólnym rankingu województw. Zgodnie z tym kryterium instytucja zarządzająca zapewni sobie udział w podziale KRW tylko wówczas, gdy zgłosi do Komisji Europejskiej wydatki poniesione w ramach RPO na kwotę przekraczającą 20 proc. alokacji realizowanego przez nią programu regionalnego. ▲

Zgodnie z danymi Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w pierwszym półroczu br. jedynie województwo opolskie i lubuskie spełniło kryterium dopuszczające do udziału w podziale Krajowej Rezerwy Wykonania. W ślad za nimi w kolejnych miesiącach poszło województwo pomorskie i podlaskie (sierpień 2010) oraz małopolskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie, podkarpackie, świętokrzyskie i zachodniopomorskie (wrzesień br.). Prognozuję się, iż do końca 2010 r. kryterium dopuszczające może spełnić pozostałych 6 województw, w tym najszybciej województwo śląskie i łódzkie. Nie oznacza to jednak, iż wspomniana wyżej kwota

512 mln euro zostanie podzielona równomiernie pomiędzy wszystkie zakwalifikowane do wsparcia województwa. Istnieją bowiem tzw. **kryteria rankingu**, decydujące o wysokości puli przekazanej dla konkretnego RPO.

Pierwszym z nich jest **kryterium wykorzystania środków wspólnotowych**, zgodnie z którym oceniana jest war-

Krajowa Rezerwa Wykonania została utworzona ze środków wspólnotowych przeznaczonych na realizację NSRO 2007–2013 w celu wsparcia najefektywniej oraz najszybciej realizowanych programów lub priorytetów.

tość środków UE ujęta we wnioskach o płatność sporządzonych przez IZ i złożonych do IPOC do końca 2010 r., w odniesieniu do alokacji danego RPO. Województwo, które osiągnie najwyższy stopień wykorzystania środków otrzyma

1 punkt, a województwo, które wypadnie najslabiej otrzyma punktów 16 lub odpowiednio mniej, w przypadku gdy nie wszystkie województwa spełnią kryterium dopuszczające.

Drugim kryterium rankującym jest **kryterium kontraktacji** polegające na ocenie rodzaju poniesionych w ramach RPO wydatków. Trzeba tutaj zaznaczyć, iż najwyższej premiowane będą tzw. wydatki prozobńskie. ▲

Strategia lizbońska zakłada stworzenie w Europie najbardziej konkurencyjnej gospodarki na świecie. Jej celem jest stymulowanie w państwach członkowskich Unii Europejskiej działań zmierzających do ułatwienia prowadzenia działalności gospodarczej, szczególnie w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Koncentruje się ona na wykreowaniu gospodarki opartej na wiedzy, liberalizacji rynków oraz spójności społecznej, w tym przemodelowaniu systemu kształcenia. Biorąc pod uwagę zapisy strategii, w kryterium kontraktacji wyodrębniono pięć obszarów wsparcia, w których utworzony zostanie ranking wszystkich województw dopuszczonych do po-

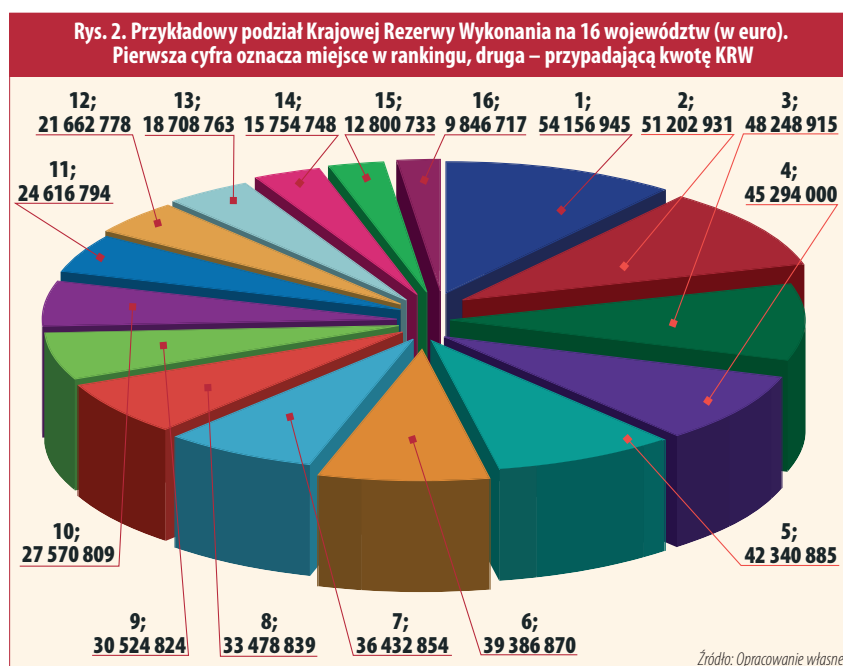
działu Krajowej Rezerwy Wykonania. Obszarami tymi są:

- badania i rozwój,
- społeczeństwo informacyjne,
- transport,
- energia,
- ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom.

Środki KRW zostaną więc podzielone na RPO według kolejności zajmowanych miejsc w łącznym rankingu, sporządzonym na podstawie rankingów z kryterium wykorzystania środków wspólnotowych oraz kryterium kontraktacji. W przypadku gdy więcej niż jedno województwo osiągnie taki sam stopień wykorzystania środków, będzie obowiązywała zasada jednakowej punktacji, tj. przyznane zostaną np. dwa trzecie miejsca, a potem miejsce piąte.

Im więcej regionów spełni kryterium dopuszczające, tym mniejsze kwoty KRW zostaną im przyznane. Na przykład, gdyby w podziale KRW uczestniczyły wszystkie województwa, województwo plasujące się na pierwszym miejscu otrzymałoby ponad 54 mln euro, a województwo zajmujące miejsce ostatnie – niewiele poniżej 10 mln euro. Gdyby zaś podziału rezerwy dokonano dzisiaj pomiędzy dziesięć województw, które spełniły kryterium dopuszczające, najlepsze z nich otrzymałoby prawie 81 mln euro, a najniżej sklasyfikowane – niemal 22 mln euro.

Podział Krajowej Rezerwy Wykonania zostanie przeprowadzony tylko raz – w I półroczu 2011 r. Od tego czasu instytucje zarządzające RPO będą mogły cieszyć się sukcesem pozyskania dodatkowych unijnych funduszy. Co jednak się stanie, jeżeli ich wydatkowanie w całości lub części okaże się niemożliwe? Otóż, aby zapobiec sytuacji, w której ww. pieniądze byłyby zablokowane w województwach niemogących ich wydatkować, przewidziano możliwość zwrotu. Zwrot taki będzie przyznany województwu z najwyższą pozycją w rankingu, które nie zgłosi problemów z wykorzystaniem dodatkowych środków. W ramach RPO weryfikacji możliwości wykorzystania ponadprogramowych środków finansowych dokona właściwa instytucja zarządzająca we współpracy z instytucją koordynującą. Środki z KRW będą mogły być wydatkowane na konkretne projekty, kluczowe z punktu widzenia sytuacji społeczno-gospodarczej danego województwa, uwzględniające stan wdrażania poszczególnych osi priorytetowych

oraz możliwości dalszej absorpcji funduszy europejskich w poszczególnych obszarach. KRW zasili więc tylko takie priorytety, w których realizacja pierwotnej alokacji nie będzie zagrożona.

Wydaje się, iż najbardziej pożądanym kierunkiem alokowania dodatkowych środków z Brukseli jest dotowanie instrumentów inżynierii finansowej, ponieważ skierowanie funduszy na różne formy wspierania przedsiębiorczości z pewnością wpłynie na poprawę konkurencyjności regionalnych gospodarek, czym przyczyni się do realizacji strategii lizbońskiej.

Podsumowując, o wysokości środków przyznanych regionom z KRW decydować będzie w pierwszej kolejności liczba województw, które spełnią kryterium dopuszczające, czyli złożą wnioski o refundację wydatków przekraczających co najmniej 20 proc. kwoty zapisanej w ramach danego RPO. Następnie decydującym będzie tempo wykorzystania środków (udokumentowane we wnioskach o płatność złożonych przez zarządy województw do końca 2010 r.) oraz wartość podpisanych umów w ramach RPO w pięciu określonych obszarach wsparcia. Dane do rankingu województw będą pochodzić z Krajowego Systemu Informatycznego KSI SIMIK 2007–2013 i obejmą okres od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2010 r. Najwięcej środków przypadnie więc województwu, które najszybciej wdraża swój regionalny program operacyjny. A co przyznanie KRW regionom oznaczać będzie dla potencjalnych benefi-

cijentów RPO? Czy mogą oni liczyć na to, że w ramach programów regionalnych ogłaszane będą kolejne nabory wniosków o dofinansowanie? A może zostaną przyjęte do realizacji projekty oczekujące obecnie na listach rezerwowych? Czy KRW będzie szansą dla projektodawców, którzy nie otrzymali dofinansowania, na aplikowanie o nie w 2011 r.?

W sytuacji, gdy Instytucje Zarządzające zakontraktowały już większość środków w RPO Krajowa Rezerwa Wykonania może okazać się promykiem nadziei i z pewnością pozwoli na sfinansowanie wielu ważnych inwestycji. Jakich? Czas pokaże. ■

W artykule wykorzystano, m.in. informacje zawarte w następujących dokumentach: *Metodologii podziału Krajowej Rezerwy Wykonania w ramach krajowych oraz regionalnych programów operacyjnych*, przyjętej Uchwałą Komitetu Koordynacyjnego Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w dniu 7 grudnia 2009 r.; *Rozporządzeniu Rady (WE) 1083/2006 z 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007–2013*, jak również informacje zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

1 Art. 50 *Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006* „Krajowa rezerwa wykonania 1. Państwo członkowskie może z własnej inicjatywy zdecydować o stworzeniu krajowej rezerwy wykonania dla celu Konwergencji lub celu Konkurencyjności regionalna i zatrudnienie, wynoszącej 3 proc. jego całkowitej alokacji na każdy z tych celów. 2. W przypadku gdy państwo członkowskie zdecydowało o stworzeniu takiej rezerwy, dokonuje ono oceny wykonania swoich programów operacyjnych w ramach każdego z celów nie później niż dnia 30 czerwca 2011 r. 3. Nie później niż dnia 31 grudnia 2011 r., na podstawie wniosków każdego zainteresowanego państwa członkowskiego i w ścisłej z nim współpracy, Komisja dokonuje alokacji krajowej rezerwy wykonania.”

Wydawnictwo Centrum Prawa Bankowego i Informacji

BANK

MIESIĘCZNIK FINANSOWY

NBS

Nowoczesny Bank Spółdzielczy

Fundusze
Inwestycje
Finansowanie

EDS

Europejski Doradca Samorządowy

Kwartalnik polskich samorządów i przedsiębiorstw komunalnych

 **Finansowanie
Nieruchomości**

KURIER FINANSOWY

MAJĄTEK RODZINA PRACA BEZPIECZENSTWO

alebank.pl
Bankowość. Finanse. Samorząd.